

τὰ κολακεύει καὶ φαίνεται ὅτι διακρίνει τὴν ἀθωότητα τῶν ἡθῶν τῶν. Οἱ Ὀλλανδοὶ περιγρηταὶ διηγούν- ται ὅτι δίδων τις ὅτι ἀρέσκει εἰς τοὺς ἐλέφαντας, εὐ- κόλως τοὺς ἀποκαθιστᾷ ἡμέρους καὶ ὑποχειρίους, εἰς δὲ θυμώσοφαι, ὥστε ἐμπορεῖ νὰ εἴπῃ τις ὅτι τὸ μόνον προτέρημα, τὸ ὅποιον τοὺς λείπει, εἶναι ἡ διάλεκτος. Εἰσὶν ὑπερήφανοι καὶ φιλότιμοι, καὶ τόσον εὐγνώμονες διὰ εὐεργεσίαν, ὥστε εἰς σημεῖον σεβασμοῦ, κλι- νοῦσι τὴν κεφαλὴν, ὡσάκις περῶσιν ἀπὸ οἰκίας ὁ- που ἐφιλοξενήθησαν. Ἀφίνουσι νὰ ὀδηγῶνται καὶ διὰ νὰ διατάττωνται ἀπὸ ἓν παιδάριον, ἀλλ' ἀγαπῶσι νὰ ἐπαινῶνται καὶ νὰ θωπεύωνται. Ὅταν ζωγρηθῇ ἁ- γριὸς τις ἐλέφας, οἱ θηρεῦται δένουσι τοὺς πόδας του, καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν πλησιάζει καὶ τὸν χαιρετᾷ, κάμνει ἀπολογία, διότι τὸν ἔδεσε, διαμκρτύρεται ὅτι δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ τὸν βλάψῃ, τὸν λέγει ὅτι εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν ἐστερεῖτο τροφῶν, ἀλλ' εἰς τὸ ἐξῆς θέλει ἐκτελεῖσθαι ἀκριβῶς. Ἡ καταπραυντικὴ αὕτη δημηγορία μὲν τελειώνει, καὶ ὁ ἐλέφας ἀκο- λουθεῖ προθύμως τὸν θηρευτὴν. Ἀπ' αὐτὸ τὸ περι- στατικὸν ὅμως δὲν προέπει νὰ ὑπολάβωμεν ὅτι ὁ ἐ- λέφας ἐννοεῖ τὴν διάλεκτον, ἀλλ' ὅτι, καθὼς ὁ κύων, ἔχει ἰσχυρὰν διακριτικὴν αἴσθησιν, διακρίνει τὸ σέβας ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν, τὴν φιλίαν ἀπὸ τὸ μῖσος, καὶ πολλὰ αἰσθήματα τὰ ὅποια ἐκφράζονται διὰ τῶν ἀνθρωπίνων χειρονομιῶν καὶ τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου. Ἔνεκα τούτου ὁ ἐλέφας ἡμερίνεται εὐκο- λώτερον διὰ τοῦ ἡπίου τρόπου παρὰ διὰ τοῦ δαρμῶ.

« Συχνάκις παρετίρησα, λέγει ὁ Ἐδουάρδος Γέρρως, ὅτι ὁ ἐλέφας ἐκτελεῖ πολλὰς πράξεις, αἵτινες φαίνον-

(*Ἀκολουθεῖ*).

Ο

ΒΑΛΜΙΕΡΟΣ.

(*Συνέχεια*).

δωλον καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν πολεμιστῶν. Τὸ δὲ εὐπροσήγορον καὶ φιλοφρονητικὸν τοῦ ἦθος τὸν ἐ- πέσυρε τὸ σέβας ὄλων τῶν κατωτέρων του. Μὲ τὸν βραχίονα ἐκείνον εἰς τὸν ὅποιον ἔφερε πλατεῖαν τινὰ ταινίαν δι' ἀγάπην τῆς ἐρωμένης του διέ- χυνε τὸν τρόμον εἰς τὰς ἐχθρικὰς τάξεις. Ὁ κίν- δυνος τὸν ἐνέπνεεν ἐνθουσιασμὸν, καὶ, τὸ παραδοξό- τερον ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν του, εἶχε καὶ τὴν φρό-

νησιν καὶ τὴν διάκρισιν πολυπείρου στρατηγοῦ. Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν εἶχε διορίσειν ἤδη Κυβερνήτην τῆς Πί- σης, εἰς τὸ ὅποιον καὶ ὄλοι ἐπευφήμησαν. Ἡ σταθε- ρότης καὶ ἡ γενναϊότης του ἐφάνησαν πρὸ πάντων καθ' ἣν περίστασιν ἐπρόκειτο νὰ χαλιναθῶσιν ὀλίγον οἱ Ἐλβετοὶ, τοὺς ὁποίους λαθραίως διήγειραν κατὰ τῆς Γαλλίας ὁ Φερδινάνδος καὶ ὁ Μαξιμιλιανός. Τότε δὲ καὶ ὁ Βαλμιέρος ἔτρεξεν ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτοῦ. Ἐ- λαβε δ' εὐθὺς τὴν εὐνοίαν τοῦ Γάστῶνος, ὅστις καὶ τὸν ὑπελήπετο μεγάλως, ὅτε μάλιστα ἔμαθε τὴν δυσ- τυχίαν του. « φίλε μου, τὸν ἔλεγεν, ἔχω τὴν τιμὴν καὶ τὴν τύχην νὰ ἦμαι συγγενὴς τοῦ πρώτου βασιλέως τοῦ κόσμου ἀπὸ τὴν καρδίαν μου ὅμως καὶ ἀπὸ τὸ ξίφος μου προσδοκῶ τὴν ἀληθῆ μου ὑπαρξίν. Ἐχεις γενναιοφυχίαν, ἔχεις ἀρετὰς πρὸς τί λυιπὸν νὰ θεω- ρῆσαι ὑπεύθυνος διὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ πατρός σου; Τὸ αἷμα τὸ ὅποιον φιλοτιμεῖται τις νὰ χύσῃ διὰ τὸν βασιλέα καὶ τὴν πατρίδα του, εἶναι πάντοτε καθαρὸν, καὶ ὁ Βαλμιέρος θέλει μὲ κάμειν εὐκόλως νὰ λησμο- νήσω τὸν κόμητα Γεμιμβίλλιον.» Ἰδοὺ μὲ πόσῃ φρά- νησιν ὁ νέος οὗτος ἦρωσ ἐσυλλογιζέτο καὶ ἐλάλει. Καὶ ὁ Βαλμιέρος δ' ἀπ' ἑτέρου, ἐζήτει τὴν εὐκαιρίαν νὰ δι- καιώσῃ τὴν περὶ αὐτοῦ ιδέαν τοῦ βασιλοπαιδός. Τὸν ἠκολούθησε δ' εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βρέστης. Ὁ γενναῖος Ἰππότης Βαυᾶρδος ἐτρώθη εἰς τὴν μάχην. Φίλοι! Ὁ Βαυᾶρδος ἐπληγώθη! Ἄς τρέ- ξωμεν πρὸς ἐκδίκησίν του· ἐφώναζεν ὁ Γά- στων. Ὁ Βαλμιέρος ὀρμᾷ εὐθὺς εἰς τὰ χαρὰκώματα, πίπτει μεθ' ὀρμῆς κατὰ τῶν Βενετῶν, τοὺς καταδιώ- κει ἕως εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, καὶ μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας αἰχμηκλωτίζει τὸν προμηθευτὴν τοῦ στρατοῦ Ἀνδρέαν Γρίττην. Μετὰ τὴν νίκην δὲ τρέχει νὰ ἀ- πασπᾷ ἀπὸ τοὺς οἰκείους του στρατιώτας τὰ ἄ- θλια θύματά των, καὶ προσπαθεῖ, ὅσον δύναται, νὰ προφυλάξῃ τὴν τιμὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παρθένων. Ὁ Βαυᾶρδος τὸν ἐναγκαλιζέται, καὶ, — « Φίλε, τὸν λέγει, εἶσαι τῶν ὄντι ἄξιος ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Σὲ δὶδω τὸν λόγον τῆς τι- μῆς μου ὅτι ἐξάπαντος θέλει μάθει ὅσα ἔπραξες σήμερον, καὶ εἶναι πλέον ἰδι- κόν μου τὸ ἔργον νὰ ἔμβῃς εἰς τὸ τάγμα τῶν Ἰπποτῶν. Ὁ Γάστων τρέχει ἀπὸ νίκης εἰς νίκην ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν Βαλμιέρον, εἰς τὸν ὅποιον καὶ ὡς δεῖγμα φιλίας, εἶχε δώσει τὸ ἡμισυ τῆς λευκῆς ταινίας τὴν ὁποίαν ἔφερον εἰς τὸν βραχίονα. Ἐμελλον δὲ νὰ ὀρμήσωσιν εἰς τὰ τεῖχη τῆς Ραβέννης... Μάχη τρομερὰ συνεκροτήθη, καὶ ἡ νίκη κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφάνετο ἀμφίρροπος, ἀλλὰ τέλος θριαμβεύουσιν οἱ Γάλλοι. Πάραυτα δ' ἐγέμισεν ἡ πεδιάς ὄλη ἀπὸ θύ- ματα, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἀποσύρονται. Ὁ Γάστων δὲν εὐ- χαριστεῖται ἀπὸ τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐπιτυχίαν. « Βαλ- μιέρε » ἐφώναζεν, « ἔχομεν ἀκόμη ἔργον, αὐ- τοὶ φαίνονται ὅτι ἀπεσύρθησαν τιμῶς, πρέπει νὰ τοὺς

κάμωμεν νὰ βεδοιωθῶσι καλὰ ὅτι ἐνίκησαν. » Καὶ τρέχει εὐθὺς ἔμπροσθεν μᾶς Ἰσπανίης στήλης. « Βασιλόπαϊ, ποῦ τρέχεις, εἶπεν ὁ Βαλμιέρος; — Εἰς τὴν δόξαν, φίλε μου. » Μόλις δ' εἶπε τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἔπεσε διὰ τινος πυροβόλου ἐκ τοῦ ἵππου του. Ὁ Βαλμιέρος ὄρμᾳ, ἐκβάλλον ἀγρίαν φωνὴν, ἐπὶ τοῦ σώματός του, καὶ τὸ ἐναγκαλιζεται. Πόσον δὲ μεγάλη ἦτον ἡ ἀπελπισία του, ὅτε ἴδεν ὅτι ὁ Γάστων δὲν ἔζη πλέον! Θέλει νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς ἐχθρούς του, ἀλλὰ πλησεται καὶ αὐτὸς ἀπὸ πολλὰ βελη, καὶ πίπτει ἀναίσθητος; πλησίον τοῦ ὀυστιχοῦς Γάστωνος. Καὶ ὁ Λαυτρέκιος δὲ τὴν αὐτὴν δοκιμάζει τύχην.

Ὁ Βαλμιέρος ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς, ἤσθάνθη καὶ ἔκλαυσε τὴν ζῆμιαν τὴν ὅποιαν ἔπαθεν. Ἐγείρεται δ' ἐν τῷ ἅμα βιαίως, καὶ μὲ ὑπερφυσικὴν τινα ῥώμην, ὄρμᾳ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἰδιοχειρῶς θανατῶνει πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Μὲ πόσῃν δὲ λύπῃν καὶ ἀγανάκτησιν ψυχῆς οἱ Γάλλοι ἔμαθον τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ ἥρωός των! Τρέχουσι δὲ πλησίον τῶν λειψάνων του, καταφιλοῦντες καὶ καταβρέχοντες αὐτὰ μὲ τὰ δάκρυά των. Οἱ στεναγμοὶ διέκοπτον τὴν φωνὴν τῶν. Ὁ δὲ Βαλμιέρος, ὄλος καταματωμένος, πετᾷ πρὸς αὐτοὺς, καὶ, « Φίλοι μου, » ἐφώνησε, « μὲ τὰ δάκρυα δὲν ἰκανοποιοῦμεν τὸν Γάστωνα, ἀλλὰ μὲ τὴν αἷμα τὸ ὅποιον πρέπει νὰ χύσωμεν, καὶ εἰς τὸν Ῥαβέννην χρεωστοῦμεν ν' ἀνυψώσωμεν τάφον διὰ τὸν ἀρχηγόν μας ἄς τρέξωμεν, ἄς ἐφορηθῶμεν εὐθὺς εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν. » Οἱ στρατιῶται ὄρμην πνέοντες, ἐξέβαλον τρομερὰς φωνὰς, καὶ συνερίζονται ποῖος νὰ ἐφορμήσῃ πρῶτος εἰς τὰ τεῖχη. Ἡ πόλις ἐν ῥύπῃ ὀφθαλμοῦ ἐκυριεύθη, τὸ πῦρ διεδόθη εἰς αὐτὴν, καὶ αἱ ἀγναιὲς τῆς ἐπληρώθησαν ἀπὸ τὰ πτώματα τῶν φονευθέντων!! Ὁ δὲ Βαλμιέρος τὸν ὅποιον ἡ θάνατος τοῦ Γάστωνος εἶχε μεταμορφώσῃν εἰς ἄγριον λέοντα, ἀνακήσας ἀπὸ τὴν μέσῃν τῆς ἐκδικήσεως, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ χαρακτῆρα τρέχει λοιπὸν εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς ἀπρηπᾶ τὰ κταίματωμένα ξίφη των. — « Φθάνει πλέον, φθάνει ἡ θλίψις μου μὲ ἔκαμε νὰ ἐκβῶ τῶν ὀρίων μου. Οἴ μοι! Ἄν ἔζη ὁ ἡγεμὸν μας, αὐτὸς πρῶτος ἤθελεν ἀναχαίσει τὴν ὀρμὴν μας. Ἐλησμονήσαμεν ὅτι ἦτον ὁ πλέον φιλάνθρωπος πάντων! Ἄς μὴ κατακρασθῶμεν τὴν νίκην! Ἄς κλαύσωμεν, ἄς κλαύσωμεν τὸν Γάστωνα, καὶ ἄς κάμωμεν ὅ,τι καὶ αὐτὸς ἤθελε κάμειν. » Ὁ γενναῖος Λαπαλίσσιος, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἵππικου, τρέχας ἀμέσως ἐναγκαλιζεται τὸν Βαλμιέρον, καὶ ἐμποδίζει μετ' αὐτοῦ τὴν ἀταξίαν.

Ὁ Βασιλεὺς μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ Γάστωνος, ἔμεινε πολλὰς ἡμέρας εἰς βαθυτάτην θλίψιν. Οἱ αὐλικοὶ του ἐζήτουν νὰ τὸν παρηγορήσωσιν. — « Ἄ! Ἄφετέ με νὰ κλαύσω τὸν υἱόν μου, τὴν μόνην μου ἐλπίδα! Καὶ οἱ Βασιλεῖς λοιπὸν δοκιμάζουσι θλίψεις ὡς καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι; Ὁ ἔσχατος ἀπὸ τῆς ὑπ-

κούς μου εἶναι ἀναμφιβόλως εὐτυχέστερος ἀπὸ ἐμέ! » Παρίστων εἰς τὸν Βασιλέα τὴν λάμψιν τῆς νίκης. — « Τοιαύτας νίκας, » ἀπεκρίνετο, « νὰ εὐχόμεθα καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς μας. Ἄ! Γάστων! Γάστων! Εἰς τὸ αἷμά σου λοιπὸν ἔπρεπεν ἡ Γαλλία νὰ χρεωστῇ αὐτὴν τὴν δόξαν τῆς; »

Ὁ Λουδοβίκος διένειμε τὰ ἀριστεῖα εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῆς νίκης τοῦ στρατοῦ. Δὲν ἐλησμονήσθη δὲ καὶ τὸν Βαλμιέρον. — « Οἴ μοι! εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, φθάνει ὅτι τὸν ἡγάπα ὁ Γάστων! δὲν θέλω παραμελήσει τὸν στρατιώτην μου, καὶ θέλει ἰδεῖν ὅτι ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίης ἔχει ἀξίως τοιούτους ὑπηκόους. » Ὁ ἴδιος Βαυῆρδος ἔφερε τοὺς τῶσον κολακευτικούς λόγους τούτους εἰς τὸν Βαλμιέρον.

Ὁ Βαλμιέρος δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν μάχην· αἱ πληγαὶ του δὲν τὸν ἐπέτρεπον πλέον νὰ ἀκούῃ τὴν φυσικὴν του γενναϊότητα. Διευθύνεται λοιπὸν πρὸς τὴν πατρίδα του, πλήρης θλίψεως καὶ μελαγχολίης· ἡ δὲ φήμη του προεπερεύετο ἀπὸ αὐτόν. Τὸ ὄνομα Στρατιώτης τοῦ Βασιλέως ἀντήχει κατ' ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν. Ἐνῶ δὲ διέρχεται διὰ τῆς Γενούας, λαμβάνει σπουδαίαν τιμὰ πρόσκλησιν ἀπὸ μέρους Δεσποίνης τινὸς ἡ ὅποια τὴν ἐξορκίζει νὰ ὑπάγῃ ἀμέσως πρὸς αὐτήν... Ὁ Βαλμιέρος δὲν ἐνόμισε διόλου ὅτι προσκρούει εἰς τὴν φιλίαν, ἥτις, τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐπροξένει τὴν θλίψιν του, ὑπακούων εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην. Τὸν φέρουσι δὲ εἰς λαμπρότατον οἶκον, εἰς τὸν ὅποιον ἐμβῆας, διαβαίνει διὰ τινος μακρᾶς ἀλλῆς κεκαλλωπισμένης μὲ ἀξιόλογα ἀγάλματα, καὶ ἀνέρχεται εἰς διαφόρους θαλάμους λαμπρῶς κεκοσμημένους. Ἐθαύμασε δὲ βλέπων ἐν αὐτοῖς ἄπειρα ἐμβλήματα Γαλλικὰ, ἐν οἷς μάλιστα ὁ Λουδοβίκος ΙΒ'. παριστάτο ὅτι εἰσῆρχετο ἐν Γενούῃ, ὅτε ἐκυριεύσε τὴν πόλιν ταύτην. Ἐρωτες δὲ πανταχοῦ ἐφαίνοντο σπεύροντες ἀνθρῆ εἰς τὰ βήματα τοῦ βασιλέως, καὶ στέφοντες μὲ δάφνας καὶ μύρτους τὴν εἰκόνα του. Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων συμβόλων, ἀπληγῶτα καὶ τὸ ἀλλόκοτον τοῦτο λόγιον: *E mia esca l'amore.*

Ὁ Βαλμιέρος ἐπροχώρει πάντοτε θαυμάζων. Τὸν ὀδηγοῦσι δὲ εἰς δωμάτιον ἀποκεχωρισμένον τῶν ἄλλων. Ποῖον δὲ παράδοξον θέαμα προσβάλλει ἤδη τοὺς ὀφθαλμούς του! Ὁ πέπλος τοῦ θανάτου πανταχοῦ διακεχυμένος, καὶ ἡ ὀρειοτάτη τῶν γυναικῶν κατοφιλοῦσα καὶ καταβρέγουσα μὲ τὰ δάκρυά της εἰκόνα τινα τὴν ὅποιαν ἐκράτει ἀνά γεῖρας καὶ εἰς μέγχα βεβυθισμένη πένθος! Τὸ δωμάτιον δὲ τούτου, τὸ ὅποιον ὁμοίαιζε μᾶλλον τάφον (καθότι καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀκτίς τοῦ ἡλίου δὲν εἰσῆρχετο ἐν αὐτῷ) ἐφωτίζετο ὑπὸ δύο κιτρίνων λαμπάδων, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆ ἐγούσα τὰ μαλλία περιβέβημένα ἐπὶ τῶν ὤμων, ἐφαίνετο ὅτι ἦτον εἰς βαθυτάτην θλίψιν παραδομένη.

— Ἀξιοτίμῃ μου Γάλλε, εἶπε μὲ φωνὴν λιπεύ-

θυμον, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλεις συγχωρήσει τὸ κί-
νημά μου τοῦτο. Ἐκ τῶν ὑπηρετῶν μου ἤκουσα ὅτι
ὁ γενναῖος Βαλμιέρος εὐρίσκειται ἐδῶ, ἐκεῖνος ὁ ὀ-
ποῖος ἔσωσε τὸν Βασιλέα του ... Ἀλλ' εἴ μοι! δὲν ὑ-
πάρχει πλέον! Δὲν ὑπάρχει πλέον!

— Τί λέγεις, Κυρία ;

— Καὶ εἶναι δυνατόν νὰ μὴ τὸ ἔμαθες ὅτι ὁ τύ-
πος τῶν Βασιλέων, τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μου,
αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐξουσίαζεν ὅλην μου τὴν καρδίαν, ὁ
Λουδοβίκος... δὲν ζῆ πλέον!

— Ὁ Βασιλεὺς ἀπέθανεν, ἐφώναξεν ὁ Βαλ-
μιέρος !

Ναί, ὁ Οὐρανὸς ζηλεύσας τὰς ἀρετὰς τοῦ τόσον
σπανίου, τοῦ τόσον ἐντελοῦς Βασιλέως, τὸν ἀφήρη-
σεν ἀπὸ τὴν γῆν. Ναί! Μὲ βλέπεις ὅτι μέλλω καὶ
ἐγὼ νὰ τὸν ἀκολουθήσω εἰς τὸν τάφον, καὶ χαίρω ὅ-
τι ὑπήκοος τοῦ Λουδοβίκου θέλει δεχθῆ τὸν τελευ-
ταῖόν μου στεναγμόν. Γνώρισε δὲ, νῆε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι
ἡ εὐαίσθητος, ἡ ἀξιοδάκρυτος Σπινώλα.

— Σὺ εἶσαι ἡ Σπινώλα ;

— Ναί, ἐγὼ εἶμαι, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Βασιλεὺς
Λουδοβίκος ἐπέπνευσε μέγιστον πάθος. Ἡ πρώτη
στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἴδον, μοῦ προσδιώρισε
πλέον ποῖον ἤθελεν εἶσθαι τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου.
Ἡ εἰκὼν του εἶναι τὸ μόνον ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον ἐκ-
τοτε ἔμεινεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, εἰς τὴν καρ-
δίαν μου· πλὴν αἱ ἐξωτερικαὶ χάριτες τοῦ ἡγεμόνος
τούτου δὲν ἤναψαν εἰς τὴν καρδίαν μου τὴν τόσον ἄ-
δολον, τὴν τόσον σταθερὰν φλόγα· ἡ φήμη τῶν ἀ-
ξιολόγων του ἀρετῶν ἔφθασε καὶ εἰς τὰ μέρη ταῦτα.
Ἐλάτρευα ἤδη εἰς τὴν καρδίαν μου Βασιλέα τόσον
ἐνάρετον, τόσον γενναῖοψυχον, ὁ ὁποῖος ἐπροξένει
τιμὴν εἰς τὸν θρόνον καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὅτε
δὲ οἱ ὀφθαλμοί μου προσηλώθησαν ἐπὶ τοῦ Λουδο-
βίκου, ἀφῆθη εἰς ὅλην τὴν ἰδονὴν τοῦ νὰ θεωρῶ τὸν
κύριον τῆς ψυχῆς μου. Ποίαν μέτην, ποίαν εὐφραν-
σύνην ἠσθανόμην ὅτε συνωμίλουν μετ' αὐταῦ! Τὸν
ἐφανέρωσα τὴν πρὸς αὐτὸν εἰλικρινῆ μου ἀγάπην, καὶ
ὁ Λουδοβίκος μὲ ἐσυγχώρησε γὰρ τὸν καλῶ φίλον
μου. Στερουμένη δὲ τῆς ἰδονῆς τοῦ νὰ βλέπω
προσωπικῶς τὸν ἡγεμόνα τοῦτον, τὸν ἐθεώρουν μὲ
τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ψυχῆς μου, καὶ τοῦ ἐλάλουν
διὰ τῆς καρδίας μου. Δι' ἐπιστολογραφίας τακτι-
κῆς εὐρίσκον παραμυθίαν τινά. Ἡ μὴν δὲ χαρά μου
ἦτο νὰ ἀκούω πάντοτε διὰ τὰς ἀγαθοεργίας του, καὶ
ὁ Λουδοβίκος εἰς τὴν ἀπλὴν μου μόνον παρακάλε-
σιν ἐπεδαψίλευεν εἰς ὅλους τὴν μεγαλοδορίαν, καὶ ἀ-
πέσπα τοὺς δυστυχεῖς ἀπὸ τὰ δεινὰ τῆς ἀπορίας.
Αἱ εὐεργεσίαι του διεχέοντο καὶ εἰς τὴν πατρίδα
μου, εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ εἰς ὅλην ἐν γένει τὴν οἰ-
κουμένην. Ὁ Λουδοβίκος δὲν ἦτον ἀπλοῦς Βασι-
λεὺς· ἦτον ἥρωας, ἦτον ὁ καλλήτερος ἄνθρωπος τοῦ κό-
σμου, καὶ ἰδοὺ τί ὁ κόσμος ἔχασε, καὶ τί ἀφῆρηθη καὶ
ἀπὸ ἐμὲ διὰ παντός! Γενναῖε Γάλλε! σὺ λοιπὸν θέ-

λεις κλείσει τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ἐγὼ δ' ἄλλο δὲν
ἔχω πλέον νὰ κάμω εἰμὴ νὰ προσηλώσω τὸ τελευταῖ-
όν μου βδέμμα ἐπὶ τῆς εἰκόνος ταύτης, ἥτις μὲ
παριστᾷ τὸ ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον ἐλάτρευα καὶ τὸ
ὁποῖον μὲ ἐκράτει εἰς τὴν ζωὴν... καὶ νὰ ἀποθάνω!
Ἐγὼ ἡ ἰδίᾳ ἐσχεδίασα αὐτὴν τὴν εἰκόνα, καὶ τὴν ἐ-
ζωγράφησα κατὰ τὴν καρδίαν μου. Ἐπιθυμῶ νὰ ἐν-
ταφιασθῆ μετ' ἐμοῦ καὶ νὰ τὴν βάλωσιν ἐπ' αὐτῆς τῆς
καρδίας μου....

Καὶ ἡ Σπινώλα ἐπανεπέσεν εἰς τὴν προτέραν τῆς
ἀπελπισίαν. Καὶ ὁ Βαλμιέρος δ' ἀφ' ἑτέρου, παρε-
δόθη εἰς θλίψιν, ἥτις ἦτο δικαιοσύνη. Ὡς Γάλλος,
ὤφειλε νὰ χύσῃ δάκρυα διὰ τὸν θάνατον τοῦ Βασι-
λέως του, ἀλλ' ὁ Βαλμιέρος εἶχε μεγαλητέρας ἀκόμη
αἰτίας. Ἐβλεπεν ὅτι ἐστερεῖτο τὸν εὐεργέτην του,
ὅτι ἐμποδίετο εἰς τὸ μέσον τοῦ σταδίου του, καὶ ἔ-
μενε χωρὶς προστασίαν. Ἡ θέσις τῆς ὠροῖας Γενου-
ησίας ἠῤῥαζεν ἀκόμη περισσότερον τὴν ἰδιαιτέραν
τοῦ εὐαίσθητου Βαλμιέρου θλίψιν. Ἐἰ δυστυχῆς ἔ-
πνευσε τὰ λοίσθια! Ὡς ἐξω τοῦ ἑαυτοῦ του τὴν ἀ-
φίνει δι' ὀλίγας στιγμὰς, καὶ μετὰ μικρὸν ἐπιστρέφων
εἰς τὸ οἶκμα τῆς Σπανώλας, — Ποία εὐτυχῆς με-
ταβολή, φωνάζει μετὰ παραφόρου χραῖς, ὁ Βα-
σιλεὺς....

— Ζῆ!... Τί λέγεις; Ὁ Λουδοβίκος...

— Δὲν ἀπέθανε, κυρία, καθὼς τὸ διεκήρυ-
ξαν ψευδῶς οἱ ἐχθροὶ τῆς πατρίδος μου· ναί,
ζῆ, ζῆ.

— Ὁ τρισέβδοξος φίλος μου δὲν εἶναι εἰς τὸν
τάφον!... Ἄ! Ὅλαι μου αἱ αἰσθήσεις... Δὲν δύνα-
μαι νὰ κρατηθῶ πλέον... Ποία μέτη! Γενναῖε Γάλλε,
εἰπέ τον... εἰπέ τον ὅτι ἀπέθνησκον ἐκ τῆς λύ-
πης... καὶ τώρα ἐκπνέω ἐκ τῆς χαρᾶς... Ζῆ! κά-
θηται ἐπὶ τοῦ θρόνου του! Ἄς μὴ λησμονήσῃ τὴν
πολλὰ εὐαίσθητον Σπινώλαν! Με κάμνεις τὴν χά-
ριν νὰ τὸν φέρῃς τὴν κόριν μου; ἤθελε θερμανθῆν,
ἤθελε ἐμψυχωθῆν ἀπὸ τὰ δάκρυά του...

Καὶ ἡ δυστυχῆς Σπινώλα δὲν εἶχε πλέον τὴν δύ-
νομιν νὰ εἴπῃ περισσότερα. Διὰ νεύματος παραγ-
γέλει τὸν Βαλμιέρον νὰ τὴν φέρῃ μικρὸν τι κιβώτιον
τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον τῆς κλίνης τῆς. Ἐκβάλλει δὲ
ἐν βραχίονιεν (τὸ ὁποῖον εἶχε κτεσκευασμένον μὲ τὰς
τριχὰς τῆς κεφαλῆς τῆς), καὶ τὴν εἰκόνα τῆς, καὶ
διὰ νέας χειρονομίας τὸν δίδει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸν
παρακάλει νὰ ἐγγειρήσῃ εὐθὺς ἀπὸ μέρους τῆς εἰς τὸν
Βασιλέα τὰ δύο ταῦτα λείψανα τῆς ἀγάπης τῆς, καὶ
ἐκπνέει. Ἡ Γένουα ἐπεμφεν εὐθὺς εἰς τὸν Λουδοβί-
κον δύο τῶν ἐπισημητέρων πολιτῶν, διὰ νὰ ἀναγ-
γειλωσι τὸν θάνατον τῆς δεσποίνης ταύτης. Ἡ Δη-
μοκρατία εἶχε μεγάλας ὑποχρεώσεις εἰς αὐτὴν, ὅθεν
καὶ τὴν ἔκαμε λαμπρὰν κηδείαν δημοσίᾳ δαπάνῃ,
καὶ λαμπρὸν μνημεῖον ἡγέρθη πρὸς τιμὴν τῆς.

(*Ἀκολουθεῖ συνέχεια*).